Analyysi

Miten eurooppalaisen vähittäismaksamisen autonomiaa tulisi parantaa?

Raha ja maksaminen | 08.05.2025 |

Johanna Schreck, Miki Kuusinen, Maria Huhtaniska-Montiel

KIRJOITTAJAT

Johanna Schreck
Vanhempi ekonomisti

Miki Kuusinen
Neuvonantaja

Maria Huhtaniska-Montiel
Neuvonantaja

Eurooppa tarvitsee oman vähittäismaksutavan ja lisää kilpailua. Vaikka kansallisia maksamisen ratkaisuja on syntynyt moniin maihin Euroopassa, Suomessa maksaminen kaupan kassalla nojaa lähes täysin kansainvälisiin korttimaksuihin. Sekä eurojärjestelmä että Euroopan komissio tukevat vahvasti korttimaksuille vaihtoehtoisten tilisiirtopohjaisten maksutapojen edistämistä. Eurojärjestelmän digitaalinen euro -hanke puolestaan edustaa toisenlaista lähestymistapaa samoihin haasteisiin.

Geopoliittinen epävarmuus on lisännyt myös maksamiseen liittyviä huolia

Toimiva maksaminen on taloudellisen toimeliaisuuden edellytys. Euroopan sisämarkkinoiden syventämisen[1] yhtenä kompastuskivenä on jo pidemmän aikaa pidetty fragmentoituneita eli pirstaleisia vähittäismaksumarkkinoita. Vähintään yhtä merkitykselliseksi kysymykseksi on viime vuosina noussut maksujärjestelmien suvereniteetti, jota ohjaavat geopoliittisten jännitteiden muutokset, teknologiset kehitysaskeleet ja digitalisaatio.

Maksamisen suvereniteetti käsitteenä koskee Euroopan maiden kykyä hallita omia maksujärjestelmiään ja vähentää riippuvuutta Euroopan ulkopuolisista toimijoista. Euroopan keskuspankki (EKP) ja Euroopan komissio ovat molemmat korostaneet suvereniteetin merkitystä[2].

Maksujärjestelmien suvereniteetti on tärkeää useista syistä. Ensinnäkin se lisää talouden toimintavarmuutta vähentämällä ulkoisten geopoliittisten jännitteiden tai taloudellisten pakotteiden aiheuttamien häiriöiden riskiä. Toiseksi se turvaa kansallista turvallisuutta varmistamalla, että arkaluontoiset taloudelliset tiedot suojataan eurooppalaisten viranomaisten lainkäyttöpiirissä. Lisäksi se edistää taloudellista toimeliaisuutta antamalla Euroopan maille mahdollisuuden mukauttaa maksupalvelut vastaamaan omien kansalaisten tarpeita.

Riippuvuus Euroopan ulkopuolisista maksupalveluntarjoajista ja vähittäismaksumarkkinoiden pirstoutuminen ovat paljastaneet haavoittuvuuksia, jotka voivat heikentää unionin taloudellista vakautta. Geopoliittiset jännitteet ovat lisänneet huolia kyvystä turvata rahoitus- ja

maksujärjestelmien häiriötön toiminta kaikissa tilanteissa. Vastauksena näihin haasteisiin sekä EU että eurojärjestelmä ovat pyrkineet entisestään vahvistamaan yhtenäistä euromaksualuetta.

Vähittäismaksamisen innovaatioihin mallia maailmalta

Vähittäismaksamisen kehittämiseen tähtäävissä hankkeissa eri puolilla maailmaa korostuvat usein tilipohjaiseen pikasiirtoihin pohjautuvan maksuinfrastruktuurin hyödyntäminen ja digitaalisen keskuspankkirahan luominen.

Pikamaksamisella tarkoitetaan reaaliaikaista tilisiirtopohjaista maksua. Pikamaksussa raha siirtyy välittömästi pois maksajan tililtä ja on muutamassa sekunnissa käytettävissä maksunsaajan pankkitilillä. Pikamaksamiseen perustuva tilisiirto ei ole riippuvainen pankkipäivistä, vaan se toimii vuoden jokaisena päivänä, kellon ympäri. Tällöin ei tarvita katevarauksia eikä ennakkotietoa tulevista maksuista. Reaaliaikaisuus tukee oman talouden hallintaa myös sähköisen maksamisen palveluissa.

Digitaalisella keskuspankkirahalla (CBDC) tarkoitetaan tyypillisesti kansalaisille saatavilla olevaa tilimuotoista keskuspankkirahaa. Digitaalisessa muodossa olevaa keskuspankkirahaa on olemassa tänäkin päivänä pankkien keskuspankkitileillä, mutta kansalaisille ainoa saatavilla oleva keskuspankkirahan muoto on toistaiseksi käteisraha. Eurojärjestelmän CBDC-hankkeesta käytetään nimitystä digitaalinen euro.

Kansainvälinen järjestelypankki (Bank of International Settlements, BIS) julkaisee vuosittain digitaalista keskuspankkirahaa ja virtuaalivaroja koskevan kyselytutkimuksen koontiraportin. BIS:n mukaan lähes kaikki kyselyyn vastanneista keskuspankeista tutkivat digitaalista keskuspankkirahaa (CBDC)[3]. Kuitenkin vuoden 2024 loppuun mennessä useat läntiset keskuspankit olivat tiedottaneet vähittäismaksamisen CBDC-hankkeiden keskeyttämisestä toistaiseksi. Kiinan CBDC-pilottihankkeen ohella Bahama, Jamaika ja Nigeria ovatkin toistaiseksi jääneet ainoiksi maiksi, jotka ovat laskeneet digitaalista keskuspankkirahaa laajemmin yleisön saataville. Kussakin näistä maista käyttöönotto on kuitenkin kangerrellut, koska loppukäyttäjäkysyntää ei vaikuta olevan.

Pikamaksuinfrastruktuuriin perustuvat hankkeet esimerkiksi Brasiliassa ja Intiassa ovat sen sijaan osoittautuneet menestyksiksi. Brasilian keskuspankin lanseeraamasta PIX-pikamaksujärjestelmästä on tullut brasilialaisten suosituin maksutapa[4]. Intiassa puolestaan UPI-pikamaksujärjestelmä on kasvattanut suosiotaan.

Myös Euroopassa on esimerkkejä onnistuneista pikasiirtoihin perustuvista maksujärjestelmistä. Espanjassa 53 % kaikista SEPA-tilisiirroista tehdään pikamaksuina. Bizum-järjestelmän osuus

Espanjan pikamaksuista on 95 %[5]. Ruotsin Swishillä on 8,6 miljoonaa yksityisasiakasta[6], mikä vastaa noin 80:tä % Ruotsin väkiluvusta. Swish-maksut ovat kuluttajakyselyn mukaan toiseksi suosituin maksutapa[7]. Vaikka Swishiä käytetään eniten henkilöltä henkilölle maksamiseen, myös verkkokauppamaksut ovat kasvaneet. Ruotsin keskuspankin tutkimuksen mukaan 43 % verkkokauppaostoksista tehtiin Swishillä vuonna 2023[8].

Pikamaksamista edistetään Euroopassa myös sääntelyn kautta

Euromääräisten vähittäismaksujen integraatiota, innovointia ja kilpailukykyä Euroopan unionin alueella edistää euromaksualueen vähittäismaksuneuvosto (Euro Retail Payments Board, ERPB)[9]. Tämä korkean tason elin on perustamisensa jälkeen tuottanut useita harmonisointiin tähtääviä aloitteita, joista yksi on vuonna 2017 julkaistu SEPA-pikasiirron sääntökirja.

Sekä eurojärjestelmä että Euroopan komissio tukevat vahvasti pikamaksamisen yleistymistä ja yhteisen, pikamaksamiseen nojautuvan eurooppalaisen maksutavan luomista niin kivijalkakauppaan kuin verkkomaksamiseenkin. Pikamaksamisen edistäminen on kirjattu sekä eurojärjestelmän että Euroopan komission vähittäismaksamisen strategioihin.[10,11]

Euroopan komissio edistää pikamaksamisen käyttöönottoa myös sääntelyn kautta. Euromääräisten pikasiirtojen käyttöönoton varmistamiseksi koko Euroopan unionin alueella annettiin maaliskuussa 2024 asetus, jonka mukaan kaikkien euromääräisiä tilisiirtoja tarjoavien toimijoiden tulee tarjota myös pikasiirtoja. Asiakkailla tulee olla mahdollisuus paitsi vastaanottaa myös lähettää SEPA-pikasiirtoja. Asetus asettaa pikamaksuille myös hintakaton, joka vastaa ns. perinteisestä SEPA-tilisiirrosta perittävää palkkiota. Suomessa eduskunta on hyväksynyt asetuksen edellyttämät muutokset lainsäädäntöön[12].

Komissio analysoi pikasiirtojen tarjoamia hyötyjä yhteiskunnalle ennen pikasiirtoasetuksensa antamista[13]. Pikasiirtojen todettiin olevan hyödyllisiä niin kuluttajille, yrityksille, julkiselle hallinnolle kuin maksupalveluntarjoajillekin. Maksutapahtuman reaaliaikaisuus tuo maksun tekijälle ja vastaanottajalle varmuuden maksun toteutumisesta. Pankkipäivistä riippumaton maksaminen mahdollistaa liiketoimia myös viikonloppuisin. Pikamaksujen arvioidaan edistävän talouskasvua vapauttamalla rahoitusjärjestelmään lukittuja varoja, kun ne tulevat välittömästi kansalaisten ja yritysten saataville.

Pikamaksamisen edistämisellä pyritään tuomaan lisää vaihtoehtoja maksamiseen, erityisesti kaupan kassalla käteis- ja korttimaksamisen rinnalle kolmanneksi vaihtoehdoksi. Pikamaksuasetus

ei yksinään vielä takaa tämän tavoitteen täyttymistä, mutta on askel oikeaan suuntaan.

Pikamaksamisen infrastruktuuri luo pohjan uudenlaisille ratkaisuille

Yhtenäinen euromaksualue (SEPA) otettiin käyttöön jo vuonna 2008 tilisiirtomaksuihin, ja kokonaisuudessa se pantiin toimeen vuonna 2014 euroalueella. Yhtenäisen euromaksualueen ansiosta valtioiden rajat ylittävät euromääräiset maksut voidaan toteuttaa yhtäläisin ehdoin sekä yhtä turvallisesti ja tehokkaasti kuin kansallisetkin maksut.

SEPA-maksualueen pitkäaikaisen kehitystyön tuloksena vakiintunut yhteinen maksuinfrastruktuuri tarjoaa erinomaisen pohjan vaihtoehtoisten ratkaisujen kehittämiselle. EU:n pikamaksuasetuksen myötä pankit ovat jo velvoitettuja vastaanottamaan SEPA-pikasiirtoja asiakastileilleen, ja myöhemmin tänä vuonna velvoite laajenee myös maksujen lähettämiseen.

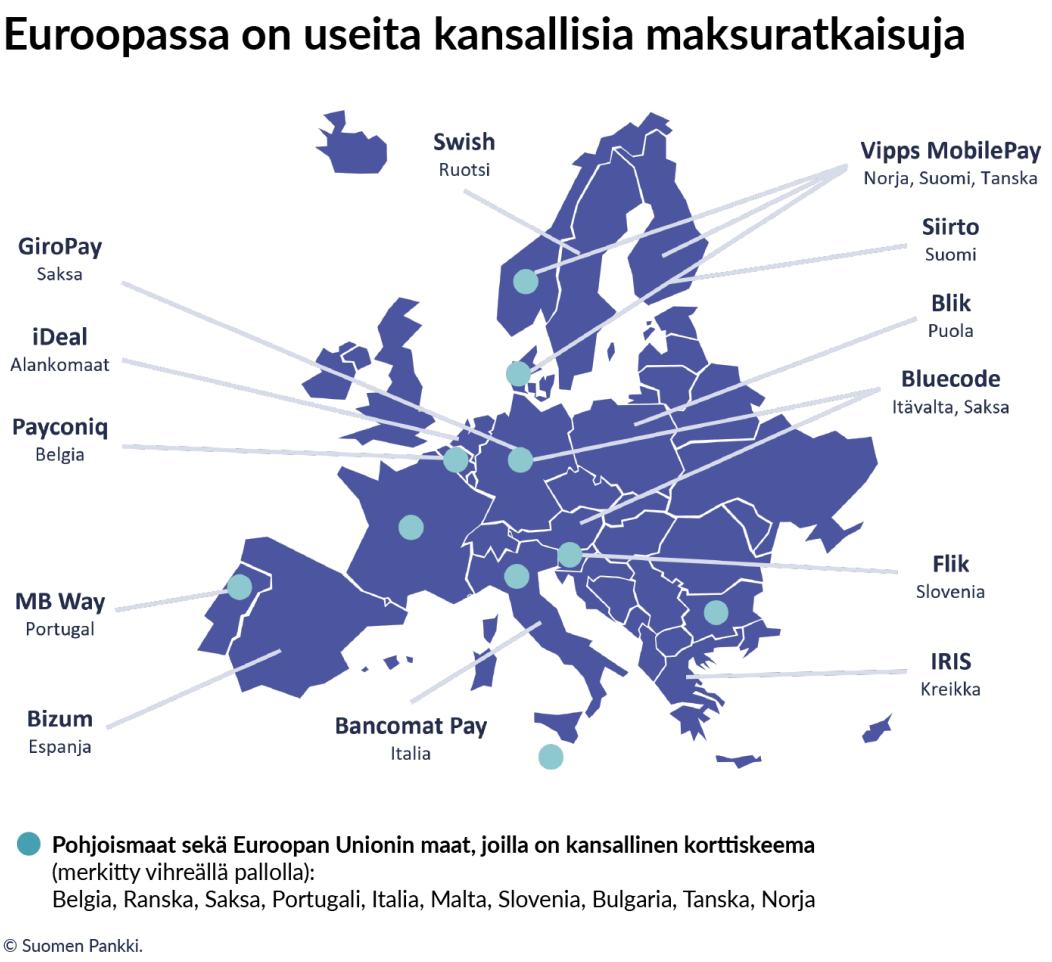
Eurojärjestelmä tarjoaa pikamaksujen selvitykseen alustan (TARGET Instant Payment Settlement, TIPS), jossa pikamaksut selvitetään välittömästi keskuspankkirahassa. Vuonna 2018 käyttöön otetun TIPS:n käyttö ei ole määrältään yltänyt odotetun mukaiseksi, mutta sen merkitys on kasvanut. Viime vuonna Ruotsin keskuspankki otti alustan käyttöön, ja Tanska on seurannut perässä vuonna 2025[14]. Lisäksi Euroopassa on käytössä yksityisiä pikamaksujärjestelmiä, kuten useiden suomalaispankkien käyttämä EBA Clearingin RT1-järjestelmä.

Jotta pikasiirtoihin pohjautuvasta infrastruktuurista saataisiin täysimääräinen hyöty, tarvittaisiin korttimaksamiseen verrattavissa oleva uusi Euroopan laajuinen tilisiirtopohjainen maksutapa, joka toimisi niin kivijalkakaupassa kuin verkkokaupassakin. Pikamaksamisen ratkaisujen syntyminen edellyttää yhteistyötä kaikilta maksamisen arvoketjun osapuolilta.

Pirstaloituneet markkinat hidastavat uudistumista

Koko euroalueen kattavaa eurooppalaista sähköistä vähittäismaksutapaa päivittäismaksamiseen ei ole onnistuttu luomaan SEPA:sta huolimatta. Sähköisen maksamisen yleistyessä Euroopan maat ovatkin luoneet omiin kansallisiin tarpeisiinsa sopivia ratkaisuja (kuvio). Lisäksi joissain maissa on käytössä kansallisia korttiskeemoja. Mutta toistaiseksi kaikkialla euroalueella yhtäläisesti toimiva vähittäismaksutapa on eurokäteinen sekä laajalti myös kansainväliset maksukortit.

Kuvio 1.

Kuviossa näkyy suosittuja mobiilimaksusovelluksia Euroopan Unionin alueella sekä Pohjoismaissa.

Euroopan maksumarkkinoiden pirstaleisuus vähentää maksujärjestelmien tehokkuutta ja lisää maksamisen monimutkaisuutta sekä kuluttajien että yritysten kannalta. Hajanaiset järjestelmät ovat alttiimpia väärinkäytöksille, koska hajanaisuus voi osaltaan johtaa heikompaan koordinointiin ja turvallisuuteen.

Eurojärjestelmä onkin ilmoittanut tukevansa aloitteita, joilla pyritään yhteiseurooppalaiseen maksutapaan myyntipisteillä ja jotka noudattavat sen listaamaa viittä perusperiaatetta[15]. Pisimmälle tässä tavoitteessa on edennyt European Payments Initiative (EPI) joka on kehittänyt mobiililompakko Weron, jossa on tällä hetkellä mukana 16 eurooppalaista pankkia. Toinen yhteiseurooppalaista maksutapaa kehittävä yhteisö on EuroPA initiative, joka tähtää eri maissa toimivien maksutapojen yhteensopivuuteen. Siinä on tällä hetkellä mukana kolmen maan maksupalveluntarjoajia. Molemmat aloitteet ovat kuitenkin vielä kaukana koko euroalueen

laajuisesta tavoitettavuudesta.

Suomessa on korostunut tarve vaihtoehtoisille maksutavoille

Vaikka kansallisia maksamisen ratkaisuja on syntynyt moniin maihin Euroopassa, Suomessa tilanne on toinen. Suomessa vähittäismaksamisen markkinat nojaavat vahvasti korttimaksuihin eikä kansainvälisille korteille ole ollut varteenotettavaa vaihtoehtoa sen jälkeen, kun pankit luopuivat kotimaisesta pankkikortista 2010-luvun alussa. Niinpä kaikki korttimaksaminen Suomessa tapahtuu käytännössä kahden Euroopan ulkopuolisen toimijan järjestelmissä. Suomen Pankin kuluttajakyselyn mukaan noin 90 % vastanneista ilmoitti muun kuin käteisen yleisimmäksi maksutavaksi päivittäistavaraostoksissa vuonna 2024[16]. Niin kotimaisen huoltovarmuuden kuin markkinaehtoisen kilpailun tuomien hyötyjen kannalta olisi parempi, että näille kansainvälisille maksukorteille olisi olemassa myös kotimainen tai eurooppalainen vaihtoehtoinen maksutapa.

Sekä eurojärjestelmä että Euroopan komissio tukevat vahvasti korttimaksuille vaihtoehtoisten tilisiirtopohjaisten maksutapojen edistämistä. Suomessa maksuneuvosto[17], joka on kansallinen yhteistyöelin vähittäismaksamisen kehittämiseksi, aloitti pitkäjänteisen työn pikasiirtojen tuomiseksi suomalaiseen maksamiseen vuonna 2019. Maksuneuvoston perustama työryhmä selvitti ensin Suomen maksamisen markkinoiden haasteita ja esteitä pikamaksamisen käyttöönotolle[18]. Yhtenä selkeimpänä esteenä oli koordinaation puute. Pikamaksamiseen nojaavan maksutavan uskottiin kuitenkin syntyvän markkinaehtoisesti. Näin ei kuitenkaan ole käynyt. Maksuneuvoston johdolla asiaa alettiin edistää aktiivisesti ja koordinoidusti. Markkinoiden yhteisenä tuotoksena valmistui syksyllä 2024 suomalaisen pikamaksamisen sääntökirja ja sitä tukeva hallintomalli, joiden avulla eurooppalaisittain yhteensopiva pikamaksaminen voidaan tuoda Suomen markkinoille[19].

Digitaalinen euro olisi kuin digitaalista käteisrahaa

Eurojärjestelmän digitaalinen euro -hanke edustaa toisenlaista lähestymistapaa eurooppalaisen vähittäismaksamisen haasteisiin. Siinä missä pikasiirtoihin pohjautuvat maksuhankkeet ottavat lähtökohdaksi pankkien väliset nopeat tilisiirrot ja pyrkivät luomaan niiden varassa toimivan maksutavan vähittäismaksamiseen, digitaalinen euro pyrkii luomaan kokonaan uudenlaisen maksamisen infrastruktuurin. Perustana olisi digitaalisen käteisrahan käsite, joka tarkoittaisi keskuspankin kansalaisille tarjoamia maksutilejä. Vähittäiskaupan toimijoiden tulisi ottaa tällä laillisella maksuvälineellä tehty maksu vastaan. Näin muodostuisi uusi maksamisen ja maksujen vastaanottamisen mahdollistava infrastruktuuri.

Digitaalisen euron tavoitteista ovat viime aikoina korostuneet strateginen autonomia ja

riippumattomuus Euroopan ulkopuolista korttiyhtiöistä. Digitaalinen euro voisi parantaa kilpailun edellytyksiä euroalueella, mikä johtaisi parempiin palveluihin ja alhaisempiin kustannuksiin kuluttajille ja kauppiaille. Euroalueella on kuitenkin maita, joissa on jo käytössä kotimaisia korttimaksujärjestelmiä tai pikasiirtosovelluksia. Pahimmillaan digitaalinen euro kilpailisi näiden ratkaisujen eikä kansainvälisten korttiyhtiöiden kanssa. Toistaiseksi kansalliset ratkaisut eivät ole onnistuneet laajasti levittäytymään valtion rajojen yli. Digitaalisen euron suunnittelussa tulisikin pyrkiä siihen, että se johtaa yhdenmukaiseen eurooppalaiseen maksutapaan siten, ettei se kuitenkaan syö liikaa elintilaa muiden vaihtoehtoisten maksutapojen kehittymiseltä.

Käyttäjän kannalta digitaalinen euro voisi toimia hyvinkin samalla tavalla kuin muutkin pikamaksuratkaisut. Rahaa voisi lähettää ystävälle esimerkiksi puhelinnumerolla, ja maksaminen kaupan kassalla ja verkkokaupassa onnistuisi kätevästi kaikkialla euroalueella. Rahan siirto maksajan ja vastaanottajan tilien välillä tapahtuisi sekunneissa. Ainoa ero olisi se, että digitaalisen euron tili olisi liikepankkitilistä erillinen tili keskuspankin järjestelmässä. Digitaaliset eurot olisivat siten fyysisen käteisen tapaan keskuspankkirahaa eli niiden haltijan saatava keskuspankista.

Digitaaliseen euroon liittyy edelleen avoimia kysymyksiä

Digitaalisen euron valmistelu etenee suunnitellusti, mutta haasteita sen kehitystyössä kuitenkin riittää. Digitaaliseen euroon liitetyt huolet koskevat erityisesti digitaalisen euron omaa tili- ja selvitysjärjestelmää. Digitaalinen eurotili olisi käytännössä keskuspankkirahatili kuluttajille, mikä tarkoittaisi nimensä mukaan sitä, että kuluttajat avaisivat tilin keskuspankkiin. Tilin avaamiseen, hallinnointiin ja muuhun asiointiin liittyvät toimet olisivat kuitenkin hoidettavina yksityisillä maksupalveluntarjoajilla ja pankeilla. Liikepankit ovat ilmaisseet huolensa siitä, voiko digitaalinen euro toteutuessaan heikentää liikepankkien roolia rahoituksen välittäjinä. Jos ihmiset siirtävät suuria määriä rahaa pankkitileiltä digitaalisiin euroihin, pankkien talletukset vähentyvät. Rahoitusjärjestelmän vakaus voisi näin olla uhattuna, ainakin teoriassa. Digitaalisen euron perusperiaatteena on kuitenkin lupaus siitä, ettei näin käy. Valmistelutyössä pyritäänkin asettamaan tilin saldorajoitus sellaiseksi, että sen vaikutukset liikepankkeihin jäisivät vähäisiksi.

Joukko kuluttajia on ilmaissut huolensa yksityisyyden suojan riskeistä, sillä kaikkien digitaalisen euron käyttäjien digitaalisen euron tilit olisivat keskuspankin hallussa. Eurojärjestelmällä keskuspankkina ei kuitenkaan ole tarvetta säilyttää tai edes nähdä tietoja yksityishenkilöiden tilien tiedoista. Tilien haltijoiden tiedot on teknisesti mahdollista salata tilikirjassa, mutta on kiistanalaista, riittääkö tämä yksityisyyden taso kaikille kansalaisille. Tilannetta voisi verrata siihen, että keskuspankki tarjoaisi tallelokeroja kansalaisille. Mutta koska keskuspankki ei halua pitää asiakaspalveluhenkilöstöä eikä nähdä sitä, kuka milläkin lokerolla käy, pitäisi asiakkaan aina pyytää oman liikepankkinsa virkailijalta pääsyä tallelokerolle.

Tili- ja selvitysjärjestelmän voidaan katsoa myös lisäävän tarpeetonta monimutkaisuutta, jos siihen toteutetaan suunniteltu ns. ylivuotomekanismi. Ylivuotomekanismi tarkoittaa, että jos digitaalisen euron tilillä ei ole riittävää katetta maksuhetkellä, puuttuva rahamäärä siirretään ensin henkilön liikepankkitililtä digitaalisen euron tilille, josta tehdään saman tien siirto maksunsaajan digitaalisen euron tilille. Jos maksunsaaja on kauppias, siirtyy raha edelleen kauppiaan liikepankkitilille. Jos tätä monimutkaista järjestelyä tarvitaan usein, lisää se maksutapahtuman viivettä ja virhealttiutta, heikentää väistämättäkin asiakaskokemusta ja tuo tehottomuutta.

Tarvitaanko vetoapua julkiselta sektorilta?

Eurooppaan on vuosien saatossa syntynyt suosittuja tilisiirtopohjaista pikamaksamista hyödyntäviä maksutapoja, mutta strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi ratkaisun tulisi olla yleiseurooppalainen ja käyttäjäkokemukseltaan verrannollinen nykyisiin maksamista hallitseviin korttimaksuihin. Markkinoiden pirstaloituneisuus ja korttiyhtiöistä riippumattomien standardien puute ovat merkittävä hidaste Euroopan kannalta suotuisien kehityskulkujen tiellä. Voisi siten olla tarpeen, että julkisen sektorin rooli vähittäismaksamisen kehittämisessä olisi tulevaisuudessa vieläkin suurempi.

Digitaalisen euron ja pikamaksamisen hankkeita vertailtaessa voidaan havaita, että strategiset tavoitteet, kuten maksamisen autonomian ja kilpailun sekä kuluttajien valinnanvaihtoehtojen lisääminen, voidaan saavuttaa pikasiirtoinfrastruktuuriin perustuvalla mallilla ilman uutta selvitysjärjestelmää. Tällöin toteutettavaksi jäisi ennen kaikkea kuluttajien ja kauppiaiden välisen uuden maksutavan mahdollistavan maksuverkon luominen.

Digitaalinen euro keskuspankkitileineen voi olla tulevaisuudessa eurokäteistä täydentävä rahan muoto. Mutta jos vähittäismaksamisen tulevaisuuden tarpeet ovat ratkaistavissa kahdella eri mallilla, voi olla perusteltua lähteä liikkeelle vaihtoehdolla, joka tarjoaa nykyisessä epävarmemmassa geopoliittisessa ympäristössä ripeimmän vastauksen Euroopan strategisen autonomian haasteisiin.

Kun arvioidaan vähittäismaksamisen viimeaikaisia menestyshankkeita eri puolilla maailmaa, on niillä eräänä yhteisenä nimittävänä tekijänä julkisen tahon rooli hankkeiden eteenpäin viemisessä ja hallinnoinnissa. Tähänastiset aiemmat yksityiset hankkeet Euroopassa eivät ole onnistuneet saavuttamaan riittävää Euroopan unionin tai euroalueen laajuista kattavuutta. Eurooppalaisen vähittäismaksamisen suvereniteetin parantamiseksi julkisten tahojen voi olla tarpeen ottaa mallia onnistuneista kehityshankkeista, mikä tarkoittaisi aiempaa aktiivisempaa roolia maksamisen perusinfrastruktuurin kehittämisessä. Kun yksityiset innovaatiot eivät ole saavuttaneet riittävää menestystä tai kysyntää, julkiset tahot voivat tarjota vakaan ja luotettavan

järjestelmäinfrastruktuurin eli pohjan, johon uudet maksutavat voivat rakentua. Tämä voisi sisältää tilisiirtopohjaisten maksutapojen edistämistä ja tuen antamista sellaisille digitaalisen euron kaltaisille hankkeille, jotka tarjoavat turvallisen ja tehokkaan vaihtoehdon kansainvälisille korttimaksuille. Näin voidaan varmistaa, että Eurooppa pysyy kilpailukykyisenä ja itsenäisenä globaalissa maksamisen ekosysteemissä. Nykyisenkaltainen toimintaympäristö maksamisen markkinoilla edellyttää kuitenkin ripeitä toimia, koska tällaiset hankkeet ovat luonteeltaan mittavia ja pitkäkestoisia.

Viitteet

1. Suomen Pankin strategiset painopisteet vuosina 2025–2027: 1) Vakaa ja kilpailukylyinen Eurooppa, https://www.suomenpankki.fi/fi/suomen-pankki/strategia-ja-tehtavat/. ↑
2. Ks. https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/ecb.eurosystemretailpaymentsstrategy~5a74eb9ac1.en.pdf, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:52020DC0592. ↑
3. Ks. https://www.bis.org/publ/bppdf/bispap147.htm. ↑
4. Ks. https://www.economist.com/the-americas/2025/04/03/brazils-government-run-payments-system-has-become-dominant. ↑
5. Ks. https://www.bde.es/wbe/en/noticias-eventos/blog/bizum-y-el-exito-de-las-transferencias-inmediatas-en-espana.html. ↑
6. Ks. https://www.swish.nu/about-swish. ↑
7. Ks. https://www.riksbank.se/en-gb/payments--cash/payments-in-sweden/payments-report--2024/trends-in-the-payments-market/payment-habits-in-sweden/the-mobile-phone-is-becoming-more-important-for-all-types-of-payments-/. ↑
8. Ks. https://www.riksbank.se/en-gb/payments--cash/payments-in-sweden/payments-report--2024/trends-in-the-payments-market/payment-habits-in-sweden/swish-on-the-rise-in-e-commerce/. ↑
9. Ks. https://www.ecb.europa.eu/paym/groups/erpb/html/index.en.htm. ↑
10. Ks. https://www.ecb.europa.eu/paym/integration/retail/retail_payments_strategy/html/index.en.html. ↑
11. Ks. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0592. ↑
12. Ks. https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/EduskunnanVastaus/Sivut/EV_10+2025.aspx. ↑
13. Ks. https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/735d5b9d-0c5e-11ec-adb1-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-228471178. ↑
14. Ks. https://www.eurojatalous.fi/fi/2024/artikkelit/tipsista-tulossa-euroalueen-ja-pohjoismaiden-johtava-maksamisen-selvitysalusta/. ↑
15. Ks. https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/ecb.eurosystemretailpaymentsstrategy~5a74eb9ac1.en.pdf. ↑
16. Ks. https://www.suomenpankki.fi/fi/tilastot/Dashboardit/kateistilastot/kuluttajakysely/. ↑

17. Ks. https://www.suomenpankki.fi/fi/raha-ja-maksaminen/maksaminen/maksuneuvosto/. ↑
18. Ks. https://www.suomenpankki.fi/globalassets/bof/fi/raha-ja-maksaminen/maksujarjestelmat/suomen-pankki-katalystina-maksuneuvosto/maksamisen_reaaliaikaistuminen_suomessa.pdf. ↑
19. Ks. https://www.suomenpankki.fi/fi/raha-ja-maksaminen/pikamaksamisen-edistaminen-suomessa/. ↑

Asiasanat

digieuro, digitaalinen euro, pikamaksaminen, strateginen autonomia, vähittäismaksaminen